

BIULETYN

KOŁA MIŁOŚNIKÓW DZIEJÓW GRUDZIĄDZA
KLUB „CENTRUM” SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWEJ

Józef Błachnio

Rok XIV: 2016

Nr 36 (489)

Data odczytu: 23.11.2016 r.

Data wydania: 23.11.2016 r.

=====

1043. spotkanie

Wiesław Błachnio

Prezentacja albumu p.t.: Józef Błachnio (1912-1968). Z kart historii Grudziądza i regionu

W tym roku przypada 48 rocznica tragicznej śmierci Józefa Błachnio. Do tej pory wielokrotnie na uroczystościach różnej rangi i tak: rok 1988 Sejmik Krajoznawczy, rok 2012 setna rocznica urodzin – nadanie grudziądzkiemu rondu ulicznemu im. Józefa Błachnio i odsłonięcie tablicy pamiątkowej w zespole obiektów grudziądzkiego muzeum. Przez ostatnie półwiecze ukazało się wiele publikacji obrazujących osobę Józefa Błachnio, lecz nie było opracowania kompleksowego.

Ponad 3 lata temu mój brat, Henryk Błachnio, wystąpił z inicjatywą wspólnego napisania pełnej monografii o życiu, twórczości i działalności społecznej naszego ojca. Powstał ramowy scenariusz publikacji, projekt kosztorysu i harmonogram prac. Ustaliliśmy, kto z nas opracuje merytorycznie poszczególne rozdziały. Rozpoczęliśmy od kwerendy posiadanych materiałów źródłowych jakich zachowało się bardzo wiele. Następnie poszerzyliśmy poszukiwania w wielu instytucjach i miejscowościach powiązanych z rodziną Błachnio oraz wśród bliższych i dalszych krewnych. Wielkość pozyskanych dokumentów przerosła nasze oczekiwania. Przyjeliśmy generalne założenie, że przedstawimy w albumie wyselekcjonowane dokumenty źródłowe, a tekst będzie łączył poszczególne rozdziały w pewną zamkniętą całość. W trakcie pisania wielokrotnie uzgadnialiśmy zmiany treści, doboru źródeł ikonograficznych, zmiany w układzie graficznym. Po ponad 2 latach pracy album był opracowany w wersji roboczej w czym bardzo pomagała nam najbliższa rodzina Henryka – jego żona Halina i syn Marek oraz moja żona Barbara i córka Małgorzata.

Wydawnictwo zawiera 17 rozdziałów. Zamieściliśmy w albumie 654 pozycje ikonograficzne, na które składają się w większości zdjęcia osób, wydarzeń historycznych, obiektów oraz dokumentów. Zaznaczyć należy, że najstarszy odnotowany w źródłach kościelnych i znany z imienia przodek rodu Błachnio – **Szymon urodził się w 1760 r.**

Wiesław Błachnio podczas zbierania materiałów w ojcu.

w Rykach koło Garwolina. Najstarsze, często unikatowe źródła są z przełomu XIX i XX wieku. Niezwykle cenne okazały się stworzone przez Józefa Błachnio albumy w jakich zamieszczał publikowane na łamach głównie lokalnej prasy artykuły dotyczące jego działalności poparte zdjęciami w jego wykonaniu, dokumenty źródłowe czy pamiątki osobiste.

Wiele zdjęć wykonanych przez autorów powstało już w trakcie opracowywania albumu. Znaczącą pomoc w pozyskiwaniu źródeł udzieliły nam Muzeum i Biblioteka Miejska w Grudziądzu oraz grono przyjaciół. W publikacji zamieszczono wspomnienia o Józefie Błachnio wielu osób, które osobiście go znały i współpracowały zawodowo czy na niwie społecznej. Przedmowę napisał prof. dr hab. Waldemar Rozynekowski z UMK w Toruniu a wstęp prof. dr hab. Krzysztof Kasprzak z UAM w Poznaniu.

Przez ponad rok bezskutecznie poszukiwaliśmy w Grudziądzu i nie tylko wsparcia różnych instytucji i organizacji na pokrycie kosztów samego druku wydawnictwa. Pierwotnie planowaliśmy nakład 300 egzemplarzy. Dopiero zbiórka spośród darczyńców rodziny Błachnio wystarczyła na pokrycie kosztów druku tylko 200 egzemplarzy.

Album został wydrukowany w Drukarni Księży Werbistów w Górnej Grupie na papierze kredowym w formacie A-4, zawiera 156 stron i 655 pozycji ikonograficznych czarno-białych i kolorowych.

Odstąpienie Ronda Józefa Błachnio w Grudziądzu.
Na zdj. od lewej W. Błachnio i M. Wiśniewski. Fot. P. Bilski.

Od początku tego roku sytuację rodzinną i prace nad albumem bardzo skomplikowała nagle i niespodziewana choroba Henryka, który po wielomiesięcznej, ciężkiej chorobie **zmarł 4 września 2016 r.** w domu rodzinnym. Został pochowany na cmentarzu w Swarzędzu.

1 egzemplarz albumu w połowie sierpnia br. otrzymał Henryk będąc jeszcze w świadomości co wywołało wielkie jego wzruszenie. Henryk Błachnio był uznanym artystą fotografikiem, podróżnikiem, autorem licznych wydawnictw albumowych, organizatorem wernisaży i wystaw fotograficznych.

Promocję i prezentację albumu planowaliśmy pierwotnie przeprowadzić dn. 21 lipca 2016 roku, to jest w 60 rocznicę oddania do użytku gmachu głównego obecnego muzeum, czyli Klasztoru Benedyktynki. Ostatecznie przyjęto termin 17 września na przypadające Dni Dziedzictwa Kultury Europejskiej. Znaczącą pomoc w organizacji i przeprowadzeniu promocji wniosło Grudziądzkie Towarzystwo Kultury i Muzeum w Grudziądzu za co jeszcze raz składam serdeczne podziękowania.

W naszym odczuciu powstał bardzo ciekawy i pięknie wydany album, sądzimy że

u Państwa wzbudzi również uznanie.

Już teraz informuję, że wiele oryginalnych dokumentów wykorzystanych w albumie, zostanie przekazanych między innymi do grudziądzkiego muzeum, do biblioteki miejskiej czy muzeum w Kwidzynie.

Treść albumu zawarta jest w 17 rozdziałach stanowiących pewną zamkniętą ramami czasu i tematyki całość:

Okładka albumu o Józefie Błachnio.

Rozdziały 1 i 2 to – PRZEDMOWA – autorstwa prof. Waldemara Rozyńkow-skiego i – WSTĘP autorstwa – prof. Krzysztofa Kasprzaka.

Rozdział 3 – KORZENIE – przedstawia dzieje rodu Błachnio w okresie XVIII- XX wieku.

Rozdział 4 – POWROTY – to okres po zakończeniu 1 wojny światowej.

Rozdział 5 – OKRES WOJNY – przedstawia udział Józefa Błachnio w wojnie obronnej, niewolę niemiecką, powrót do Grudziądza i wysiedlenie do G.G.

Rozdział 6 – MUZEOLOG HISTORYK – opisuje pracę zawodową i badania historii Grudziądza i regionu.

Rozdział 7 – SPOŁECZNIK – przedstawia działalność na niwie krajoznawstwa i turystyki, opieki nad

zabytkami, tworzeniu ruchu przewodnickiego, popularyzacji regionu.

Rozdział 8 – W KRĘGU RODZINY – przedstawia ojca jego osobistej rodziny.

Rozdział 9 – TWÓRCA – to samodzielna praca wydawnicza dotycząca Grudziądza i regionu.

Rozdział 10 – FOTOGRAF DOKUMENTALISTA – przedstawia warsztat pracy naukowo-badawczej.

Rozdział 11 – TRAGICZNA ŚMIERĆ – to przypomnienie ostatnich dni listopada 1968 r.

Rozdział 12 – ZACHOWAĆ PAMIĘĆ – to zebranie materiałów dokumentalnych z lat 1978-2013 dotyczących uroczystości poświęconych pamięci Józefa Błachnio.

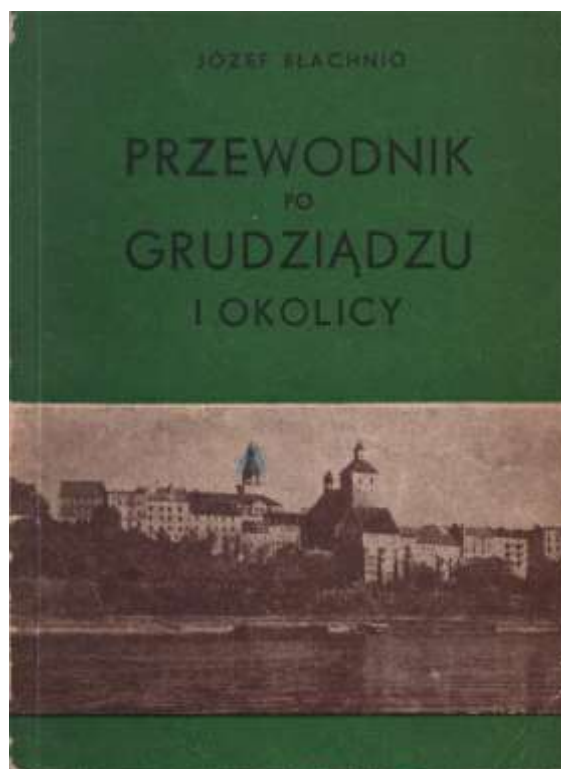
Rozdział 13 – KONTYNUACJE – przedstawia członków rodziny Józefa Błachnio, którzy prowadzili działalność w podobnych co on kierunkach.

Rozdział 14 – KALENDARIUM – to zbiór najważniejszych dat związanych z życiem, twórczością i działalnością społeczną.

Rozdział 15 – DOROBEK WYDAWNICZY – zawiera zestawienie wszystkich 56 prac napisanych i wydanych drukiem.

Rozdział 16 – ŹRÓDŁA I LITERATURA – to zestawienie 21 pozycji, z których autorzy czerpali wiedzę przy pisanie biografii.

Rozdział 17 – NOTA O AUTORACH – zawiera najistotniejszą wiedzę o autorach publikacji Henryku Błachnio i Wiesławie Błachnio.

Przewodniki turystyczne po Grudziądzu i okolicach autorstwa Józefa Błachnio

(L.B.S.)

Redakcja: Tadeusz Rauchfleisz, Janusz Hinz. Logo KMDG wykonał Grzegorz H. Rygielski.